

**ПРОГРАМ
УНАПРЕЂЕЊА РАДА
ОСНОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У
ЈАГОДИНИ ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ**

Марјан Тодоровић

Јагодина, 21.11.2023. године

САДРЖАЈ:

I Увод.....	страница 3.
II Унутрашња организација и унапређење квалитета рада.....	страница 5.
III Унапређење ефикасности кривичног гоњења.....	страница 7.
IV Финансије, унапређење буџетског процеса	страница 11.
V Услови рада, опрема, безбедност и здравље.....	страница 11.
VI Сарадња са државним органима, установама и институцијама.....	страница 12.
VII Примена савремених технологија.....	страница 13.
VIII Унапређење јавности рада Оповног јавног тужилаштва у Јагодини	страница 14.
IX Професионална етика, интегритет.....	страница 15.
X Закључак.....	страница 16.

I Увод

Уставом Р. Србије, чланом 155. став 1. јавно тужилаштво је дефинисано као јединствен и самосталан државни орган који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и врши друге надлежности којима се штити јавни интерес одређен законом.

Дакле, тужилаштво је орган који у име друштва и у јавном интересу осигурава примену закона у случајевима када је за кршење закона прописана кривична санкција, узимајући у обзир како права појединаца, тако и потребну делотворност кривично-правног система, уз овлашћења која су и изван кривичног поступка, у случају када је то прописано законом.

Настале промене у нормативном оквиру Р. Србије које се односе на положај јавног тужилаштва, између осталог, теже ка томе да се свим носиоцима јавнотужилачке функције пружи већа процесна и лична аутономија, која насупрот томе са собом повлачи и више одговорности код сваког носиоца јавнотужилачке функције понаособ.

Нови закони представљају важан корак у јачању владавине права и повећању правне сигурности, а уједно трасирају пут ка самосталнијем и модернијем тужилаштву.

Полазећи од напред наведеног, јасно је да тужилаштво представља једну од најважнијих институција кривичноправног система у Р. Србији, односно тужилаштво има кључну улогу у остваривању владавине права и правилном функционисању кривичноправног система.

Све досадашње измене у позитивноправном законодавству Р. Србије у протеклом периоду, ишле су у правцу проширења самих овлашћења носилаца јавнотужилачке функције, од којих је једно од најзначајних поверавање истраге, као фазе у самом кривичном поступку. Наиме, јавни тужилац као руководилац предистражног и истражног поступка, располаже ексклузивном надлежношћу да гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела.

Управо ове измене, поред изазова, омогућавају носиоцима јавнотужилачке функције, као и тужилачким сарадницима, да својим деловањем, континуираним усавршавањем, како у нормативном смислу, тако и у техничко-технолошком смислу, те инвентивношћу, у потпуности оправдају поверена овлашћења Уставом и законима Р. Србије и тиме дају битан допринос ефикасном раду правосуђа, а самим тим и стварању сигурнијег друштва за све наше грађане.

Основно јавно тужилаштво у Јагодини поступа у делокругу своје стварне и месне надлежности на подручју Основног суда у Јагодини, сходно чл. 9. тачка 21. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава. Подручје Основног суда у Јагодини захвата територије Града Јагодине (Јагодина и 52 села) и Општине Рековац (Рековац и 31 село), које обухватају укупну површину од 836 км². Према попису из 2011. године, последњем јавно-доступном податку, Град Јагодина и Општина Рековац, са свим својим насељеним местима, броје укупно 88.882,00 становника. Седиште Основног јавног тужилаштва у Јагодини налази се у згради Прекршајног суда у Јагодини, у ул. Кнегиње Милице бр.15.

Уколико бих добио тражено поверење за обављање одговорне функције Главног јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Јагодини, приоритети у мом раду за

период од 2024. до 2030. године могли би да се сагледају кроз следеће:

1. доследно поштовање Устава Р. Србије, потврђених међународних уговора, свих законских и подзаконских прописа, општеприхваћених правила међународног права, као и најважнијих принципа јавног тужилаштва који обухватају самосталност у раду, непристрасност као основ неутралности и објективности у раду, као и професионалност која би се огледала у континуираном учествовању свих носилаца јавнотужилачке функције у програмима стручног усавршавања и касније у имплементирању стеченог знања на таквим обукама у пракси;
2. организација и расподела послова за реализацију програма из законске надлежности јавног тужилаштва вршила би се по унапред сачињеном плану и програму за сваку годину;
3. као Главни јавни тужилац наставио бих да улажем своје напоре у безусловну борбу против сваког појавног облика криминала, уз залагање за ефикасније кривично гоњење кроз већ постојећу тужилачку истрагу и институте споразума о признању кривичног дела и одлагања кривичног гоњења;
4. правац мог деловања био би усмерен на примену свих законских прописа у правцу одузимања имовинске користи и одузимању имовине проистекле из кривичног дела, уз апсолутно поштовање и заштиту људских права и права свих учесника у кривичном поступку;
5. потрудио бих се да на најбољи могући начин организујем финансијске и административне послове унутар тужилаштва, да радим на обезбеђењу сигурности података, подстицао бих носиоце јавнотужилачке функције и остале запослене да остварују своје циљеве и задатке, вршио бих стални надзор и уколико се за тим укаже потреба, издавао бих обавезна упутства за рад и посупање у поједином предмету, све сходно члану 17. став 2. Закона о јавном тужилаштву, усмеравао бих све носиоце јавнотужилачке функције и запослене да користе расположиве и нове информационе и комуникационе технологије, уложио бих напор у неговање тимског духа и стварање осећаја припадности унутар тужилаштва, пружао бих подршку запосленима, што би све допринело да тужилаштво оптимално функционише чак и у кризним ситуацијама;
6. снажно бих се заложио за попуну систематизованих, а непопуњених радних места, као и за проширење систематизације радних места, у складу са реалним потребама;
7. радио бих и на стварању бољих услова самог процеса рада, повећању безбедности током процеса рада, унапређивању техничке опремљености и на примени и увођењу свих савремених технологија у свакодневни рад;
8. залагао бих се да се носиоци јавнотужилачке функције и државни службеници и

намештеници придржавају етичког кодекса, односно Кодекса понашања државних службеника;

9. део мог будућег ангажовања био би усмерен и на унапређење сарадње јавног тужилаштва са другим државним органима, развоју међународне сарадње, као и у јачање поверења јавности и грађана у сам рад јавног тужилаштва.

Програмом унапређења рада Основног јавног тужилаштва у Јагодини, уз претходно наведене приоритете, потрудићу се да на остварљив начин презентујем послове и задатке које би ово тужилаштво извршавало у оквиру своје законске надлежности, за период 2024. година – 2030. година, а све у циљу обезбеђивања законитог и ефикасног вршења функције Главног јавног тужиоца у Основном јавном тужилаштву у Јагодини.

II Унутрашња организација и унапређење квалитета рада

Главни јавни тужилац руководи управом у јавном тужилаштву и одговоран је за правилан и благовремен рад јавног тужилаштва, у складу са законом и актом о управи у јавном тужилаштву. Главни јавни тужилац одређује организацију и рад јавног тужилаштва, одлучује о правима на основу рада јавних тужилаца и о радним односима државних службеника и намештеника у јавном тужилаштву, отклања неправилности у раду, стара се о самосталности, угледу и ефикасности рада јавног тужилаштва, те се стара и о непристрасној расподели предмета јавним тужиоцима и врши друге послове на које је овлашћен законом или другим прописом.

У ОЈТ Јагодина број тужилачких помоћника не прати број носилаца јавнотужилачке функције, па би се на основу претходно сачињене стратегије људских ресурса на локалном нивоу, који представља важни фактор унапређења учинка и функционисања самог тужилаштва и који би касније био имплементиран у одговарајуће финансијске и кадровске планове, вршила попуна радних места, по добијеним сагласностима сходно Правилнику о систематизацији радних места, сачињеним у складу са реалним потребама, на који би се претходно тражила сагласност надлежног Министарства правде.

Пратили би се сви конкурси Националне службе за запошљавање који би се односили на стручно оспособљавање лица са завршеним Правним факултетом, а све у циљу како би се код те Службе, када се за то укаже прилика конкурисало, чиме би се створили услови за спровођење стручне праксе, без заснивања радног односа уз финансирање Националне службе за запошљавање, чиме би овакав начин оспособљавања битно допринео подмлађивању и регрутовању кадра у јавном тужилаштву, а уједно би младим колегама, у постојећим условима, омогућило стицање праксе и приправничког стажа као неопходног услова за полагање правосудног испита.

Сва пошта и сви предмети достављени Основном јавном тужилаштву пролазили би контролу Главног јавног тужиоца, или јавног тужиоца одређеног годишњим распоредом послова. По потреби, одржавао бих консултације са свим обрађивачима предмета, када то обрађивачи предмета, или сама комплексност предмета захтева. Водио бих месечну и кварталну евиденцију броја обрађених предмета у односу на број задужених, затим броја пресуђених предмета, уз исказани однос осуђујућих и ослобађајућих пресуда. Сви усвојени приговори који би се односили на решења Основног јавног тужилаштва у Јагодини, износили би се на

Колегијум, како би се извршила анализа разлога за усвајање приговора, што би имало утицаја на даљи рад и заузимање става по спорном питању.

Предмети који услед своје комплексности и сложености то оправдавају, разматрали би се на Колегијуму ОЈТ-а у Јагодини, када би се занимао став по спорном правном питању. Водио бих евиденцију распореда свих суђења, истрага и доказних радњи за предстојећу недељу, при чему би радници писарнице сачињавали распоред за недељу која долази, а који би се износио Главном јавном тужиоцу или јавном тужиоцу који би био одређен годишњим распоредом послова, све у циљу како би се организовао рад у случају евентуалних спречености поступајућих тужилаца и тужилачких помоћника. Са свим носиоцима јавнотужилачке функције, током трајања њиховог дежурства, вршио бих консултације за догађаје и предмете који то због своје природе, сложености и комплексности захтевају.

Уколико добијем тражено поверење, самостално бих организовао рад запослених и вршио послове управе, уз неопходно вршење надзора над радом запослених.

Као Главни јавни тужилац постарао бих се да се расподела предмета врши непристрасно, на унапред јасан и транспарентан начин, у складу са претходно сачињеним годишњим распоредом. То би се спровело тако што би радник писарнице који врши пријем поште био дужан да на самом писмену, на видном месту евидентира тачно време пријема, док би се код пријема више аката од истог органа, завођење вршило по редоследу деловодних бројева самог подносиоца, од мањег ка већем, уз перманентну контролу главног јавног тужиоца у погледу равнотеже оптерећености јавних тужилаца и тужилачких помоћника, а која би свакако била у складу са начелима и принципима који буду усвојени од стране Комисије за праћење правилне расподеле предмета, као радног тела формираног од стране Високог савета тужилаштва, а све у складу са Пословником о раду Високог савета тужилаштва.

Вршила би се и континуирана набавка свих новелираних закона у штампаном издању са повезом, а који су у свакодневној употреби у тужилаштву, док би се вршила и стална набавка билтена и публикација у оквиру јавнотужилачке организације, као и билтена судске праксе Врховног суда Србије, Апелационог суда у Крагујевцу, Вишег и Основног суда у Јагодини, а по потреби и других судова у Р. Србији.

Наведени материјали били би доступни свим запосленима који за то покажу потребу и интересовање. Инсистирао бих на програму сталне обуке носилаца јавнотужилачке функције, према програму Правосудне академије, односно према програму других надлежних институција и организација, водећи при том рачуна да семинаре и обуке првенствено похађају носиоци јавнотужилачке функције, који су као контакт тачке већ одређени за област која је тема наведеног семинара или обуке, као и о личним афинитетима самих носилаца јавнотужилачке функције и осталих запослених у ОЈТ Јагодина, у ситуацијама када и где је то могуће.

Програм мог евентуалног будућег деловања заснивао би се и на доследној примени свих позитивноправних прописа који су од утицаја на вредновање рада државних службеника и намештеника, сходно законским и подзаконским актима у тој области.

Како би се унапредио квалитет рада и постигло уједначено потупање, одржавали би се Колегијуми, на којима би се, уз учешће свих носилаца јавнотужилачке функције и обрађивача предмета, анализирале пресуде, које би могле да имају утицај на уједначавање јавнотужилачке праксе. Сагласно програму активности Одељења јавнотужилачке праксе, залагао бих се да одређена контакт тачка наведеног Одељења организује састанке, на којима би се разматрала мишљења Виших јавнотужилачких инстанци, поводом ставова заузетих у спорним правним питањима.

Предузимао бих све мере и радње да се благовремено, ажурно и ефикасно примењује јединствена и уједначена политика кривичног гоњења извршилаца кривичних дела за које се гоњење предузима по службеној дужности, уз стално

инсистирање код свих носиоца јавнотужилачке функције у Основном јавном тужилаштву у Јагодини да предлажу строжије кривичне санкције и тиме покушају да утичу да се поштри казнена политика, а уколико такве предлоге првостепени суд не би прихватио, инсистирао бих на улагању жалби на тако одређене кривичне санкције код другостепених судова, уз пуно знање да казнену политику у Републици Србији искључиво креирају судови, те би успех оваквог настојања једино и искључиво зависио од заузетих ставова судова.

Своје напоре бих свакако усмерио на све мере и радње које су неопходне како би и Основно јавно тужилаштво у Јагодини активно учествовало у стварању базе јавнотужилачке праксе, а уједно бих наставио да мотивишем своје колеге да користе постојећу интерну базу јавнотужилачке праксе (<http://internajtrs.local>), а све у циљу уједначавања поступања унутар јавног тужилаштва као самосталног и јединственог државног органа.

Свестан чињенице да успешно функционисање јавног тужилаштва зависи и од добро организованог рада пратећих служби, пре свега писарнице, дактилобироа, рачуноводства, секретаријата, посебну пажњу посветио бих проблемима са којима се запослени у овим службама у свом професионалном раду срећу. Управо бих због тога редовно организовао састанке са запосленима тих служби и кроз заједничке одлуке покушао да отклоним проблеме са којима се сусрећу, чиме би се уједно рад тих служби, отклањањем уочених проблема, подигао на виши ниво.

III Унапређење ефикасности кривичног гоњења

Од почетка примене новог ЗКП-а, тужилачка истрага полако, али сигурно даје очекиване резултате. Тужиоци сада имају потпунију слику о реалном стању у сваком од предмета у коме поступају, па самим тим поседују потпунији увид у животне ситуације које се могу подвести под одговарајуће законске норме, чиме се доприноси бржем, ефикаснијем и економичнијем поступању. Смисао оваквог законског нормирања, између осталог, налази се у чињеници да такво решење треба битно да допринесе јачању поверења грађана у јавно тужилаштво као јединственог и самосталног државног органа, што за крајњи циљ треба да резултира већим поштовањем закона и владавине права.

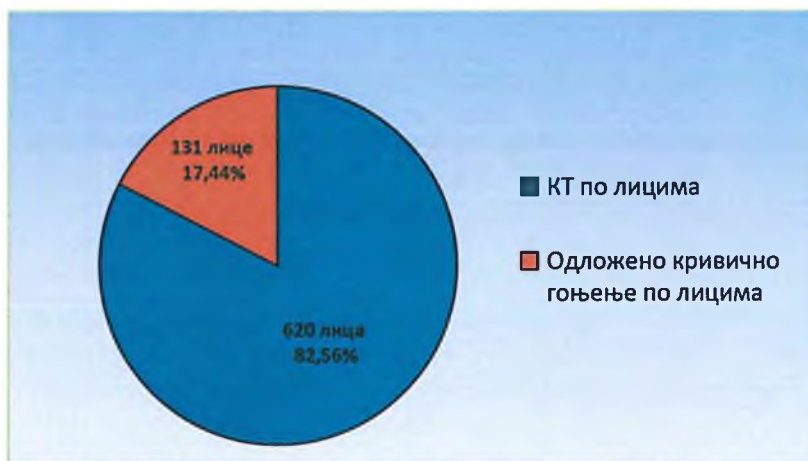
У свом евентуално будућем ангажовању, у циљу повећања ефикасности кривичног гоњења радио бих на уједначавању јавнотужилачке праксе приликом примене института одложеног кривичног гоњења, те примене споразума о признању кривичног дела, а које би свакако било у складу са законом и до сада издатим опште обавезним упутствима хијерархијско виших тужилаштава.

Једно од мојих будућих ангажовања би било и то да се одложено кривично гоњење, које према својој основној правној природи представља одступање од начела легалитета официјелног кривичног гоњења, примењује у пуном капацитету, сходно закону, како исто не би било привилегија окривљених који су у финансијској могућности да испрате примену наведеног института, односно примена одложеног кривичног гоњења зависила би свакако од природе кривичног дела и околности под којима је оно извршено, полазећи од Мишљења бр. 2 (2008) Консултативног већа европских тужилаца о алтернативама кривичном гоњењу, усвојеног на 3. пленарној седници (Стразбур 15–17. октобар 2008). Одложено кривично гоњење има несумњив и вишеструки значај у повећању ефикасности кривичног гоњења, односно примарни циљ наведеног института треба да представља адекватну, сразмерну и ефикасну реакцију на сузбијање криминалитета у границама законских правила и издатих опште обавезних упутстава од стране надређених тужилаштава.

Основно јавно тужилаштво у Јагодини, током 2022. године, имало је укупно новопримљених кривичних пријава против 751 лица, док су сва Основна јавна тужилаштва на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу, укључујући и ОЈТ Јагодина у раду имала укупно новопримљених кривичних пријава против 15.173 лица.

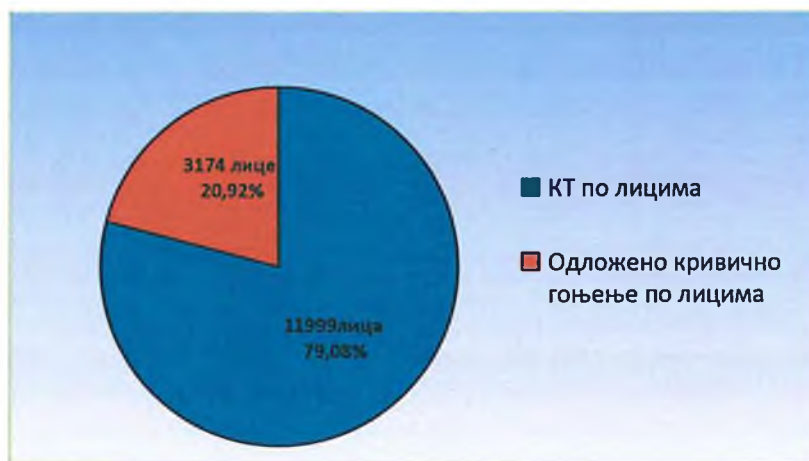
Од укупног броја новопримљених кривичних пријава у ОЈТ Јагодина, током 2022. године институт одложеног кривичног гоњења примењен је на 131 лице, што представља 17,44%, док је на нивоу свих Основних јавних тужилаштва на подручју Апелационог јавног тужилаштва Крагујевац институт одложеног кривичног гоњења примењен у односу на 3.174 лица, што представља 20,92%.

Графикон 1

Графикон 1: Упоредни преглед броја заведених предмета у „Кт“ уписник, по лицима и броја решених предмета кроз „Кео“ уписник, по лицима за 2022. годину, за подручје ОЈТ Јагодина

Графикон 2

Графикон 2: Упоредни преглед броја заведених предмета у „Кт“ уписник, по лицима и броја решених предмета кроз „Кео“ уписник, по лицима за 2022. годину, за сва подручна Основна јавна тужилаштва при Апелационом јавном тужилаштву Крагујевац

Такође, инсистирао бих на што чешћој примени института споразума о признању кривичног дела као једној од поједностављених форми поступања у кривичном поступку, чиме би се додатно растеретио суд, смањио број одржаних главних претреса, растеретило би се и јавно тужилаштво, док би се уједно повећала ефикасност самог кривичног гоњења, што би представљало вишедимензиони бенефит целом правосудном систему.

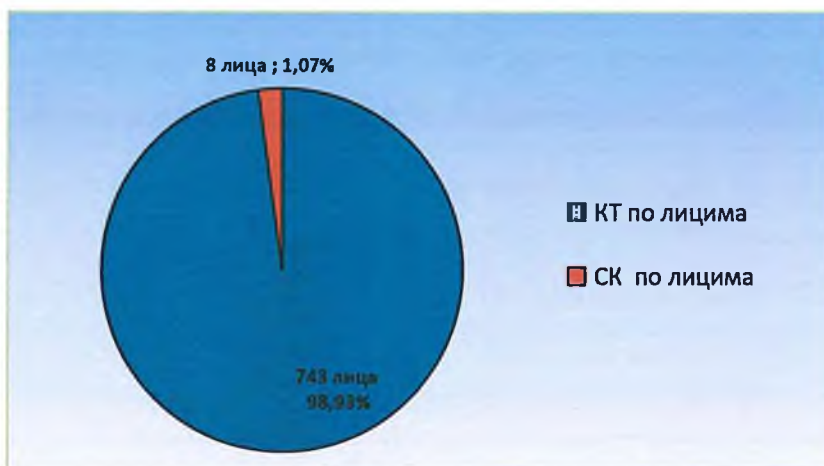
Простор да се унапреди ефикасност кривичног гоњења видим у чињеници да је током 2018. године у ОЈТ Јагодина закључено свега 5 споразума, 2019. године 19 споразума, 2020. године 13 споразума, 2021. године свега 7 споразума, 2022. године 9 споразума, док је у 2023. години, закључно са месецом октобром, закључено свега 7 споразума, што представља незнатни проценат решавања предмета, узимајући у обзир друга тужилаштва на територији Р. Србије.

Оваквом ставу додатно доприноси и Савет Европе, који је препоруком П (87) 18 (усвојеном од стране Комитета министра на 410. седници одржаној 17. 09. 1987. године) указао на потребу поједностављења кривичног поступка, односно да поступак треба да буде једноставан, брз и ефикасан, те да окривљени који призна кривицу не треба дуго да буде у неизвесности у погледу кривичне санкције.

Упоредном анализом броја закључених споразума током сагледаваних година на подручју ОЈТ Јагодина, може се јасно уочити да постоји простор за унапређење кривичног гоњења по том основу.

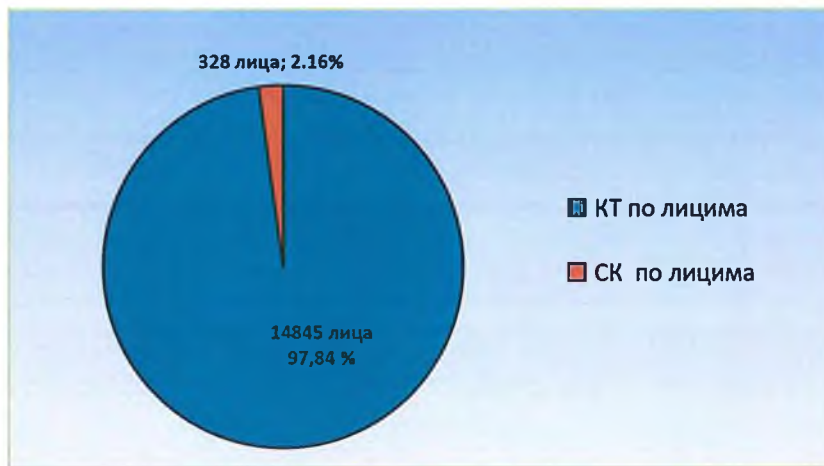
Од укупног броја новопримљених кривичних пријава у ОЈТ Јагодина, током 2022. године споразум о признању кривичног дела закључен је са 8 лица, што представља 1,07%, у односу на укупан број новопримљених кривичних пријава (751 лице), док је на нивоу свих Основних јавних тужилаштва на подручју Апелационог јавног тужилаштва Крагујевац споразум о признању кривичног дела закључен са 328 лица, што представља 2,16% у односу на укупан број новопримљених кривичних пријава (15.173 лица).

Графикон 3

Графикон 3: Упоредни преглед броја заведених предмета у „Кт“ уписник, по лицима и броја решених предмета кроз „Ск“ уписник, по лицима за 2022. годину за подручје ОЈТ Јагодина

Графикон 4

Графикон 4: Упоредни преглед броја заведених предмета у „Кт“ уписник, по лицима и броја решених предмета кроз „Кео“ уписник, по лицима за 2022. годину, за сва подручна Основна јавна тужилаштва при Апелационом јавном тужилаштву Крагујевац

Из наведеног се види да је примена института одложеног кривичног гоњења и споразума о признању кривичног дела у ОЈТ Јагодина испод просека у односу на просек свих подручних Основних јавних тужилаштава на нивоу Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу, те бих свакако, уколико бих добио тражено поверење, учинио све да се у ОЈТ Јагодина примена наведених института подигне на виши ново.

Посебну пажњу посветио бих унапређењу борбе против злочина из мржње, на тај начин што бих инсистирао на потпуној примени члана 54а Кривичног законика, а све у складу са претходно издатим опште обавезним упутством раније Републичког јавног тужиоца, сада Врховног јавног тужиоца О бр.4/2018. Инсистирао бих на што ажурнијем решавању предмета међународно-правне помоћи, као и на доследној и свеобухватној примени Обавезног упутства О бр.10/20, раније Републичког јавног тужиоца, сада Врховног јавног тужиоца од децембра 2020. године, којим је унапређен механизам контакт тачака у јавном тужилаштву у предметима угрожавања безбедности новинара, односно на одлучном кривичном гоњењу у ситуацијама када су жртве новинари и када је напад инспирисан професионалном делатношћу оштећеног новинара. Залагао бих се и на свеобухватној примени Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног, обзиром да ПУ Јагодина као и Пореска полиција, приликом подношења кривичних пријава за кривична дела на које се примењује наведени закон, не поступају у складу са чл. 16а Закона о одузимању имовине, јер не достављају податке о имовини осумњиченог и трећих лица (у делу стварне и месне надлежности ОЈТ-а у Јагини), па бих поводом наведеног иницирао сатанак са руководством ПУ Јагодина, те Пореском полицијом, при чему би се од истих захтевало да у потпуности примењују наведени закон, а све у циљу ажурности, ефикасности и делотворности самог поступка одузимања имовине проистекле из кривичног дела.

IV Финансије, унапређење буџетског процеса

Када су у питању финансијски ресурси и њихово планирање, нужна је активна улога Главног јавног тужиоца. У том смислу своју пажњу усмерио бих на анализу и адекватно планирање свих расхода тужилаштва, а све са циљем евентуалне уштеде. С тим у вези, стимулисао бих и буџетску уштеду, на начин што бих инсистирао на активнијем коришћењу процесних механизма споразума о признању кривичног дела и института одложеног кривичног гоњења, чиме би се могло знатно уштедети, а уједно би се повећала ефикасност кривичног гоњења.

Уједно, моје ангажовање у сегменту буџетског планирања значило би отклањање аутоматизма у коме се финансијске потребе тужилаштва не би одређивале искључиво на алокацији средстава из претходних година, тачније сачинио бих свеобухватну анализу постојећих и будућих потреба, што представља неопходан корак за унапређено буџетирање. На тај начин, засигурно бих створио позицију у којој би било могуће решавање неког конкретног, акутног проблема уз средњорочно и адекватно планирање утрошака средстава додељених тужилаштву, као индиректном буџетском кориснику, уз пуно поштовање општих начела коришћења јавних средстава као што су начело целисходности, начело делотворности и начело законитости.

У ОЈТ Јагодина, уколико добијем тражено поверење, у складу са законским и подзаконским актима, образовао бих радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле, чији би задатак био да организационо успостави систем финансијског управљања и контроле, и то кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима, уз сачињавање потпуних и реалних финансијских извештаја.

У циљу боље контроле трошкова поступка, а који су исплаћени са рачуна тужилаштва, оформио бих Контролник трошкова поступка. Такав контролник би се водио како у писаном, тако и у електронском облику, а чији би основни задатак био да се на најбржи и најефикаснији начин утврди да ли је лице које је обавезано да сноси трошкове надокнадило исте.

Ради ефикаснијег поступања, сачинио би се посебан програм и апликација којом би се спојило рачуноводство и писарница, те би радник писарнице на врло једноставан, ефикасан и лако доступан начин могао да утврди да ли су трошкови од стране лица које је на то било обавезано намиреени или не, обзиром да би радник рачуноводства био у обавези да кроз сачињену апликацију то намирење одмах прокњижи. У супротном, према лицима која нису у добровољном року, ни након упућене опомене, измирила трошкове на које су обавезана покретао би се поступак принудног извршења.

V Услови рада, опрема, безбедност и здравље

Један од приоритетних задатака у мом будућем евентуалном деловању као јавног тужиоца свакако би било ангажовање око стварања бољих услова самог процеса рада свих запослених.

Сматрам да у оквиру постојећих смештајних капацитета у згради коју користи Основно јавно тужилаштво у Јагодини, заједно са домаћином зграде Прекршајним судом у Јагодини и Привредним судом у Крагујевцу (Судска јединица тог суда за територију општина Деспотовац, Параћин, Рековац, Свилајнац и Ћуприја и за Град Јагодину), постоје смештајни капацитети који би допринели бољем процесу самог рада, обзиром да се сада истрага у јавном тужилаштву спроводи у истражном кабинету који ни по самој квадратури (око 7 м²), а ни по техничкој опремљености не одговара

повереним овлашћењима у погледу спровођења истраге. Дакле, у самој згради постоји више просторија које по својој структури могу на адекватан начин удовољити потребама ОЈТ у Јагодини приликом спровођења предистражног и истражног поступка, па бих у складу са потребама тужилаштва и већ постојећих смештајних капацитета од надлежног Министарства правде затражио да се једна од неадекватно искоришћених канцеларија уступи на коришћење јавном тужилаштву у Јагодини.

Залагао бих се да се постојећа опрема, која је добијена као донација Европске уније и која је намењена тонском и оптичком снимању доказних радњи, стави у потпуну и свакодневну функцију, како би тужилаштво било у могућности да одговори свим потребама и дужностима које произилазе из Законика о кривичном поступку. Такође бих, у складу са инфраструктурним могућностима и претходним договором са домаћином зграде, учинио све да се обезбеди неометан приступ тужилаштву особама са инвалидитетом. На видном месту, на улазу у службену зграду, приказао бих смештај канцеларија са ознаком времена одређеног за пријем странака, док би на вратима просторија у којима раде обрађивачи предмета били стављени натписи са ознаком функције или звања и имена и презимена обрађивача предмета. Један од мојих будућих задатака би свакако био и увођење „паник тастера“ у истражним кабинетима, писарници, те у осталим просторијама за које се претходном анализом утврди потреба, а све у циљу адвекатног и благовременог деловања правосудне страже, односно по потреби и Министарства унутрашњих послова, како би се избегле могуће непријатне ситуације.

Такође, сведоци смо да се у последње три године на нивоу државе спроводила свакодневна и исцрпљујућа борба против болести Covid-19 изазване вирусом Sars-Cov-2, па би један од задатака мог будућег евентуалног деловања свакако била лична спремност, али и спремност целог колектива да у случају сличних кризних ситуација одреагујемо адекватно у складу са изазовима који буду пред нама.

Уколико бих био у прилици да вршим одговорну функцију Главног јавног тужиоца у ОЈТ Јагодина, чинио бих све да сви носиоци јавнотужилачке функције и запослени у ОЈТ Јагодина имају на располагању потребне и одговарајуће ресурсе у виду неопходне опреме за вршење својих функција и послова.

VI Сарадња са државним органима, установама и институцијама

Свој рад бих усмерио и на јачање сарадње на локалном нивоу са Полицијском управом у Јагодини (ПИ Јагодина, ПС Рековац), Јединицом за финансијске истраге МУП Р. Србије, Градским центром за социјални рад у Јагодини, Центром за социјални рад у Рековцу, Пореском управом, свим инспекцијама, правосудним институцијама и осталим државним органима и установама где се за то укаже потреба.

Сарадњу и међусобну комуникацију са наведеним органима и установама потрудио бих се да подигнем на виши ниво, на тај начин што бих иницирао састанке на којима би се износили сви предлози, као и проблеми и међусобне потребе, што би свакако добринело бољем разумевању, а све у циљу јасног разјашњења у предметима и правилног доношења одлука, а што би крајњи свој беневит имало у повећању ефикасности самог кривичног поступка. Сарадњу са надлежним државним органима, институцијама и службама треба продубити пре свега код примене Закона о спречавању насиља у породици, где тужилаштво треба да има проактивну улогу (инсистирање на присуству жртве састанцима групе за кординацију и спречавање насиља, изrada индивидуалног плана заштите у складу са реалним потребама жртве), у циљу предузимања свих неопходних, адекватних, а пре свега благовремених мера, како би се само насиље спречило и како би се ризици да се исто понови искључили, или

евентуално свели на минимум, при чему би поступање свакако било у складу са законом и издатим опште обавезним упутствима хијерархијско виших тужилаштава.

У ОЈТ Јагодина није формирана Служба за информисање и подршку оштећенима и сведоцима, а чији је основни циљ и задатак да жртве и сведоци, са што мање траума прођу предистражни, истражни поступак, а касније и фазу самог главног претреса, односно наведена Служба требало би да сам кривични поступак, на прилагодљив начин приближи и објасни жртви или сведоку, па бих инсистирао да сви носиоци јавнотужилачке функције у ОЈТ Јагодина, где процене да је таква подршка жртви и сведоку неопходна и да би иста била благотворна, таква лица упуте Служби за информисање и подршку оштећенима и сведоцима која је формирана при Вишем јавном тужилаштву у Јагодина. У том циљу, претходно бих затражио да се са надлежним Вишим јавним тужилаштвом, односно руководиоцем наведене Службе одржи састанак, где би било усаглашено како и на који начин да жртве и сведоци који тај статус имају у предметима ОЈТ Јагодина приступе наведеној Служби, која би пружила тражену помоћ и подршку.

VII Примена савремених технологија

У складу са тежњама око даље дигитализације у Р. Србији, потребама посла, као и самим интересовањима свих запослених у јавном тужилаштву, организовала би се информатичка обука, како би сви запослени стекли елементарну дигиталну писменост. Наведено би се нарочито односило на службеника писарнице, који би се годишњим расподелом рада дужио око израде месечних, тромесечних и годишњих извештаја, а који захтевају вештине познавања пре свега „excel“ и „word“ програма. Такође, сматрам неопходним да се у наредном периоду прошири примена електронске пријемне књиге на више рачунара, те да се у оквиру постојећих људских ресурса изврши додатна обука државних службеника и намештеника, како у будућем периоду у том сегменту не би долазило до застоја. Како би ОЈТ у Јагодина у целини одговорило свим будућим потребама, потребно је и да носиоци правосудних функција и сви запослени у тужилаштву располажу одговарајућим знањима и вештинама у делу информационаих и комуникационаих технологија, а све у циљу делотворног, ефикасног и економичног рада.

Свим носиоцима јавнотужилачке функције, тужилачким помоћницима, приправницима, као и осталим заинтересованим државним службеницима био би омогућен приступ једној од електронских база прописа са одговарајућом судском праксом, као и приступ електронском издању службених гласника. Постојећа web презентација (<https://ja.os.it.rs>) свакодневно би се ажурирала релевантним информацијама за које би се указало да постоји шире интересовање јавности.

Примена савремених ИКТ (информационаих и комуникационаих технологија), стандардизованих софтвера и централизованих система за вођење предмета у тужилаштвима неопходни су како би се реализовала кључна начела делотворног правосуђа и то пре свега непристрасности, одговорности, стручности, ефикасности и транспарентности.

Стога је неопходан континуирани развој система е-правосуђа, као механизма који доприноси остварењу свих стратешких циљева, због чега сматрам да већ најављено увођење централизованог система за управљање предметима (САПО – Standard Application for Prosecution Offices), у ОЈТ Јагодина представља предуслов и за функционисање е-правосуђа на локалном нивоу.

Чинио бих све да се у потпуности примене постојећи капацитети, односно да се исти по потреби и прошире, а све у циљу омогућавања грађанима да неке од контаката са тужилаштвом обаве електронским путем, осим оних контаката који по својој

природи захтевају физичко присуство, а што би све било у складу са усвојеном Стратегијом развоја правосуђа за период 2020–2025.

Унапређење техничке опремљености јавног тужилаштва и увођење савремене технологије у свакодневни рад сматрам једним од кључних циљева у будућем раду, полазећи од чињенице да је у савременом свету рачунарска писменост запослених, боља техничка опремљеност и примена свих нових технологија основ напредовања. Напомињем да је у ОЈТ Јагодина, у радни однос на одређено време, примљен Техничар за ИТ подршку, па бих зацртане циљеве у области информационих технологија спроводио уз техничку подршку наведеног државног службеника.

VIII Унапређење јавности рада Оновног јавног тужилаштва у Јагодини

У циљу приближавања рада јавног тужилаштва грађанима на локалном нивоу, инсистирао бих на изградњи добрих односа са јавношћу, који би се пре свега заснивао на доследној и пуној примени и спровођењу свих мера и активности које су предвиђене Комуникационом стратегијом.

Залагао бих се да јавно тужилаштво у Јагодини, преко свог ПР-а, особе овлашћене за спровођење Комуникационе стратегије и протокола, односно особе која је у тужилаштву задужена за односе са медијима, има проактивну улогу у извештавању јавности, које би се огледало пре свега у правовременом пласирању јасних, поузданих и недвосмислених информација из делокруга рада јавног тужилаштва за које се процени да постоји оправдан интерес јавности.

Однос са свим медијима градио бих на узајамном поштовању, поверењу и одговорности. Инсистирао бих да се унапреди однос са медијима, а такође бих се залагао да неопходне информације о раду тужилаштва и поступању у одређеним предметима буду у складу са законом и прописима који регулишу ту област, увек доступне и на постојећој web презентацији (<https://ja.os.it.rs>) Основног јавног тужилаштва у Јагодини, те друштвеним мрежама, чиме би се сам рад тужилаштва, као самосталног државног органа, приближио грађанима. Однос са јавношћу не може бити на високом нивоу без адекватног упознавања новинара са начином рада тужилаштва, фазама кривичног поступка, као и са кривичноправном терминологијом, јер недовољно знање новинара може да доведе да се у јавности пласирају погрешне и нетачне информације, што често доводи до осуде поступања тужилаштва, упркос чињеници што је одлука тужилаштва у већини случајева донета у складу са позитивноправним прописима у Р. Србији. Стога би мој рад у будућности био усмерен и да се на локалном нивоу новинарима који извештавају о раду тужилаштва, на прилагодљив начин укаже на надлежности и овлашћења које тужилаштво има. Наиме, тужилачке одлуке, у целисти или у појединостима, уколико се селективно интерпретирају у медијима могу јавност довести у заблуду у вези битних елеманата поступања самог тужилаштва, што свакако може да узрокује стварању негативне слике код обичног грађанина, па бих описаним деловањем свакако утицао да до таквих последица не дође.

На претходно изнете начине може се унапредити поверење јавности у рад тужилаштва, јер би заинтересовани грађани све релевантне информације, у складу са Законом, имали увек доступне и правовремено објављене на web презентацији јавног тужилаштва и у средствима јавног информисања, које би биле тачне, јасне, прецизне, поуздане и недвосмислене. Потрудио бих се да односе са медијима градим на узајамном поштовању, поверењу, одговорности, а све у складу са законским и подзаконским актима. Такође, залагао бих се и да ОЈТ у Јагодини, тамо где се процени да је то потребно, сарађује са надлежном Полицијском управом у Јагодини, као и са

другим надлежним органима у циљу разматрања информација које треба саопштити медијима, односно како и на који начин пласирати информације.

У односима са медијима поред реактивног приступа, који подразумева одговарање на захтеве и питања медија, заузео бих и проактиван приступ, који подразумева преузимање иницијативе за информисање медија о предузетим мерама и радњама, у предметима где се изврши процена да јавност може бити заинтересована.

Дакле, у ери брзог протока и размене информација, у Основном јавном тужилаштву у Јагодини, у мери у којој то дозвољава закон и правила поступка, радило би се на јачању поверења јавности тако што би се медијима и грађанима одговорно, тачно, разумљиво, професионално и континуирано представљале информације које су битне за рад и поступање тужилаштва. Истовремено, налазио бих равнотежу између легитимног права јавности да буде информисана и свеprisутне медијске пажње са једне стране (нарочито када су питању тзв. „медијски предмети” који по правилу изазивају велику пажњу јавности), и поштовања претпоставке невиности, те заштите права на приватност, правично суђење, права жртва и сведока и других страна у поступку, са друге стране. Примена начела транспарентности у раду јавних тужилаца, уз доследно поштовање свих законских и подзаконских аката приликом пласирања информација у јавност, по мом мишљењу је начин да се обезбеди поверење јавности.

Правда мора да се спроводи и мора се видети да је правда спроведена, а како би се то обезбедило, мора се омогућити медијима да извештавају о кривичним поступцима (Мишљење бр.8 (2013) Консултативног већа европских тужилаца о односима између државних тужилаца и медија, усвојено од стране КВЕТА на 8. пленарној седници (Јереван 8–9. октобар 2013).

IX Професионална етика, интегритет

Уколико добијем тражено поверење, залагао бих се да се у ОЈТ Јагодина доследно, свеобухватно и у пуној мери примењује важећи Етички кодекс јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, који је тада Државно веће тужилаца донело дана 23. 4. 2021. године, као и Кодекс понашања државних службеника.

Инсистирао бих да се сви носиоци јавнотужилачке функције и запослени у ОЈТ Јагодина, приликом остваривања свакодневног професионалног контакта, једни према другима, као и у раду са странкама, односе са дужном пажњом и поштовањем, узимајући у обзир положај, потребе и интересе самог процеса рада. Циљ оваквог поступања био би да се допринесе стварању боље радне атмосфере и побољшању међуљудских односа. Како би се одржао и евентуално подигао углед и поверење јавности у јавно тужилаштво, од изузетне важности је поштовање свих етичких начела и принципа, уз стално поштовање свих професионалних стандарда, уз подразумевано непристрасно и објективно поступање, које свакако подразумева да се и самим понашањем очува поверење у непристрасно поступање.

Усвајање и имплементирање етичких принципа и вредности од стране свих носилаца јавнотужилачке функције у ОЈТ Јагодина од суштинског је значаја за правилно спровођење правде и за поштовање највиших професионалних стандарда.

Чинио бих све да се поверење јавности у рад ОЈТ у Јагодини подигне на виши ниво, инсистирајући код свих јавних тужилаца и осталих запослених да према странкама и саговорницима поступају са интегритетом и неопходном пажњом уз достојанствено понашање, правично, једнако, уз неопходно поштовање и љубазност, придржавајући се највиших професионалних стандарда, на који начин би уједно чували част и достојанство своје професије.

X Закључак

Напред изнете циљеве и идеје сматрам остваривим у мандату за који се кандидујем, мишљења сам да моје досадашње професионално радно ангажовање, лични и професионални интегритет и постигнути резултати дају реалан основ да је могуће испунити задате циљеве. Сматрам да поседујем вештину комуникације и правничку вештину што сам у претходном периоду показао и доказао, као и осећај одговорности и способност да мотивишем и уједно организујем рад својих колега.

У евентуалном руковођењу поступао бих у складу са примерима добре праксе, уз поштовање професионалних стандарда, што би све као крајњи циљ требало да допринесе јачању угледа јавнотужилачке организације у целини.

Приликом израде наведеног програма држао сам се основних принципа, а то су реалност у прилажењу проблематици и прогресивност у циљу. То је захтевало јасан методски прилаз ствари, уз увек присутан идејни став у погледу значаја и положаја тужилаштва, као јединственог и самосталног државног органа.

Неспорно је да пре свега инфраструктурна решења у овом тренутку и даље не прате сав труд и ентузијазам који запослени у Основном јавном тужилаштву у Јагодини показују у свом раду, па би побољшање услова у том сегменту, само додатно допринело бољем обављању јавнотужилачког посла у будућности.

На крају желим да истакнем да уколико заслужим тражено поверење, сво моје будуће деловање и ангажовање, као Главног јавног тужиоца у ОЈТ Јагодина, биће једино и искључиво усмерено на јачање угледа и поверења у тужилаштво као самосталан државни орган, а складу са свим позитивноправним прописима у Р. Србији.

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ
Марјан Тодоровић

